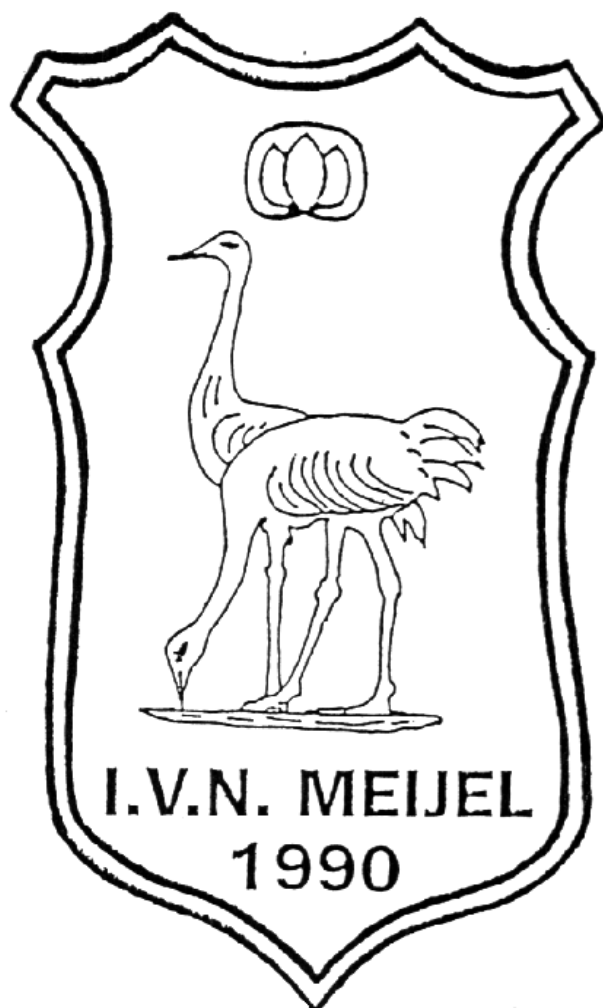

"de KROENEKRAAN"

VERENIGING VOOR
NATUUR- EN MILIEU EDUCATIE

JAARGANG : 28 NUMMER : 4 OKTOBER 2018

HERFST

INHOUD

Bermbeleid	4 — 5
Bruin blauwtje vindt je ook in de omgeving van Meijel	6 – 7
Het staartblauwtje nieuwe dagvlinder voor Meijel	8 – 9
Grote vos dit jaar vaker waargenomen in en rond Meijel	10 — 11
De bergveldwesp definitief gevstigd in omgeving van Meijel	12 — 13
Weer maakt rare sprongen	14 — 15
Zwarte ooievaar in de peel	16 — 18
De lepelaar wordt gewoon in de omgeving van Meijel	19 — 20
Voedselbos struinpad	21
De tegendraadse zwanenbloem	22 — 23
Trosbosbes in de Mariapeel nog lang niet weg	24 — 26
- Programma de “ KROENEKRAAN ” Meijel	27
- Bestuurs-samenstelling	28

Het I.V.N. Nieuws de "KROENEKRAAN"
is een uitgave van het I.V.N. Meijel
en verschijnt per kwartaal
in een oplage van 80 exemplaren.

Kopy voor het JANUARI NUMMER inleveren bij een der redactie leden **voor 19 november 2018.**

Redactie leden:

Dhr. J. Slaats
Astenseweg 6
5768 PD MEIJEL
Tel.077-4661249

Aan dit nummer
werkte verder mee:
Miriam Willems
Mart Kessels

Dhr. J.Hanssen
v.d. Steenstraat 8
5768 AK MEIJEL
Tel. 077-4661266

BERMBELEID

Op veel plaatsen wordt een wegbermbeheer gevoerd gericht op verschraling. Bij een toename van de vruchtbaarheid van de bodem neemt de productiviteit toe. Dit wordt toegepast door de boeren. De bermbeheerders zijn eigenlijk meer geïnteresseerd in de omgekeerde relatie waar dus door een afname van de vruchtbaarheid de productiviteit afneemt.

Op een vruchtbare bodem neemt de productiviteit toe en de soortenrijkdom af. "Waardevolle" zeldzame soorten worden onder deze condities weggeconcentreerd door algemene soorten. Dit komt omdat de omgeving tegenwoordig "gewoon" rijk is aan stikstofverbindingen. De wetenschap heeft uitgezocht dat de grootste soortenrijkdom wordt verkregen wanneer de bodem 4 tot 7 ton droge stof per hectare kan produceren. Wanneer de voedselrijkdom extreem laag wordt, blijkt de soortenrijkdom weer af te nemen (maar meestal met minder algemene soorten).

Omdat per jaar 35 tot 50 kg stikstof/ha in de berm blijft vallen, neemt bij het niet beheren de vruchtbaarheid toe, en dus de soortenrijkdom af. Door het wegnemen van voedingsstoffen grijpt de mens bewust in in de stikstofhuishouding in de berm. Wordt er meer afgevoerd dan dat er aangevoerd wordt dan wordt de berm verschraald. Dit is ook meestal het doel van de beheerder, want minder productie betekent rechtstreeks minder werk voor de beheerder. Dat de berm hier door meer soorten gaat bevatten is meestal maar een prettige bijkomstigheid. Het verschralen van een berm gaat meestal in een viertal fases namelijk:

- 1) Snelle productiedaling in de eerste twee tot vier jaar (wordt meestal bereikt door twee keer per jaar te maaien en af te voeren)

2) Een fase waar de concurrentie in de berm sterk veranderd. De snel groeiende soorten nemen af en de langzaam groeiende soorten nemen toe. Deze fase wordt doorlopen vanaf het tweede tot het achtste jaar nadat de verschraling is ingezet. (wordt bereikt door eenmaal per jaar te maaien en af te voeren).

3) Een fase waarin planten zich in de berm kunnen vestigen en uitbreiden die al in de buurt zijn. Deze fase begint vijf jaar nadat de verschraling is ingezet.

4) Tegelijkertijd met fase 3 komt er een fase waarin er planten in de berm kunnen komen die meer specifieke eisen stellen aan hun kiem- en groeiplaats en van plaatsen kunnen komen die niet in de directe nabijheid liggen.

Deze wijze van beheren leverde tot nu toe voordelen op voor zowel de wegbeheerder als de natuur. Echter doordat er op een weg meestal auto's rijden waarvan vervuilende stoffen zoals uitlaatgassen, zwavel, stofdeeltje, roet, oliedruppels, bezopyreen, rubberdeeltjes, asfaltdeeltjes, roestdeeltjes, lood, cadmium, asbest, chroom, koper, lood, aluminium, nikkel, zink en strooizout in de berm komen, is het materiaal wat uit de berm komt tegenwoordig niet meer helemaal smetvrij. Hierdoor ontstaat er bij verschraling een afvalprobleem. Hoe duurder dit afval wordt, des te meer zal de beheerder weer geneigd zijn om het oude klepelbeheer weer op te pakken, waardoor de gewonnen waarden van een bloemenrijke berm weer teniet zal worden gedaan.

Ook in de gemeente Peel en Maas wordt het oude klepelbeheer weer veelvuldig toegepast. De waarschijnlijke drijfveer hierbij zijn waarschijnlijk de kosten die aan bermbeheer zijn gekoppeld. Alle drukte om biodiversiteit worden door Peel en Maas niet omgezet in een beleid tot vergroten van diversiteit. Geld blijft de wereld domineren.

BRUIN BLAUWTJE VINDT OOK DE OMGEVING VAN MEIJEL

Het Bruin blauwtje lijkt ook een plaats gevonden te hebben in de natuurgebieden rond Meijel. Dit met name in de drogere begraasde en ver verschraalde graslanden. In deze graslanden komen open plekken waar ooievaarsbek en reigersbek een kiem- en groeiplaats kunnen vinden tussen het gras. Beide planten zijn de voedselplanten voor de rupsen van het Bruin blauwtje. De rups van het Bruin blauwtje overwintert als halfvolgroeide rups in de strooisellaag. De jonge rups eet de onderzijde van het weefsel van het blad en beschadigt de bovenste bladlaag niet. Grotere rupsen, die je eerder in het voorjaar kan vinden, eten van het volledige blad, de bloemen en de vruchten van de waardplant.

Voor de verpoping gebruikt de rups van het Bruin blauwtje de strooisellaag in de omgeving waardplant. In de Groote Peel zijn met name de begraasde hoge en droge weilanden in het oosten van de Groote Peel een mogelijk voortplantingsbiotoop. Of dit in 2018 ook gelukt is zal in 2019 moeten blijken. Deze graslanden zijn gedurende de zomer helemaal uitgedroogd en verdord, waarschijnlijk inclusief de ooievaarsbekken en reigersbekken. Wel zijn er na de eerste regenval veel kiemplanten direct weer uitgesprongen. Er waren toen nog enkele Bruine blauwtjes aanwezig.

Behalve in de Groote Peel is het Bruin blauwtje ook in het Leudal, de Waterbloem en in het Vlakbroek waargenomen. Dus de waarnemingen Groote Peel zijn op zich geen geïsoleerde waarnemingen maar geven een beeld van een gestage uitbreiding in de omgeving van Meijel.

Het Bruin blauwtje is eigenlijk een best onopvallende klein blauwtje. Als deze in grasvelden vliegt is er al snel verwisseling mogelijk met het Icarusblauwtje. Als je op de heide tegenkomt lijkt hij een klein beetje op het Heideblauwtje. Het is dus een kwestie van goed kijken en de juiste kenmerken kennen om dit dagvlindertje als Bruin Blauwtje te herkennen.

Of het Bruin blauwtje definitief een plek heeft gevonden in en om de Groote Peel zal in 2019 moeten blijken. Als er dan weer een flinke populatie aan de rand van de peel aanwezig is, zouden we kunnen concluderen dat het Bruin blauwtje een plaats heeft gekregen in de dagvlinderpopulatie van de Groote Peel.

HET STAARTBLAUWTJE NIEUWE DAGVLINDER VOOR MEIJEL

Het Staatblauwtje was het laatst waargenomen in 1933, totdat het in 2011 weer in Limburg verscheen. In 2015 werd het staatblauwtje waargenomen in de omgeving van Venlo en Eindhoven. In 2017 waren er veel meldingen uit Midden Limburg en de omgeving van Venlo. Het zat er al een beetje aan te komen dat het Staatblauwtje in Meijel zou verschijnen. Het Staatblauwtje was al een tijd aanwezig in de omgeving van Venlo. Dit jaar heeft het Staatblauwtje duidelijk een stap gezet in westelijke richting.

Al eerder dit jaar was het Staatblauwtje al waargenomen achter Maasbree bij de Midden Peelweg en in het Vlakbroek bij Koningslust. Dus het was goed uitkijken naar deze soort in de omgeving van Meijel.

En jawel hoor, het was het eerste raak in het Molentje. Voortplanten kan hij zich daar nu niet meer omdat het Molentje vrijwel helemaal gemaaid is. Dus alle voedselplanten zoals klaver en rolklaver zijn afgemaaid.

Wel kunnen eitjes afgezet worden op de resten van de afgemaaide rolklaver. Dit betekent wel dat het staartblauwtje het gebied opnieuw moet bezoeken en eitjes moet leggen in het gebied.

Gelukkig is in de Kwakvors niet gemaaid en daar zijn de planten wel aanwezig en is er het Staartblauwtje ook gezien. Verder is hij ook nog waargenomen in de Groote Peel.

Het is dus een zeer mobiele vlinder als het weer meespeelt. Over het weer om te trekken had deze vlinder deze zomer niet te klagen. Of dit ook voor de rupsen geldt, is niet duidelijk. De rolklaver, een belangrijke voedselplant voor het Staartblauwtje, had dit jaar ook serieus problemen met de droogte. Het is wel zo dat de Moerasrolklaver vaak op wat nattere plaatsen groeit, en daardoor ook later last krijgt van de droogte. Het Staartblauwtje profiteert in de omgeving van Meijel natuurlijk sterk van de natuurontwikkelingprojecten. In veel natte weilanden die verschaald zijn of worden en andere nieuw ontwikkelde natuur, is in de loop van de tijd steeds meer rolklaver gaan groeien.

Het Staartblauwtje is niet direct gemakkelijk te herkennen in het veld. Hij lijkt van verre iets op het Icarusblauwtje en ook op het Boombblauwtje. Goed kijken dus.

Of de komst van het Staartblauwtje door de klimaatverandering komt is niet duidelijk. Het aanhoudende warme zomerse weer draagt natuurlijk wel bij aan de verspreiding.

GROTE VOS DIT JAAR VAKER WAARGENOMEN IN EN ROND MEIJEL

De Grote vos is normaal een zeer zeldzame dagvlinder in Nederland. Dit jaar is dit minder het geval. De Grote vos is ook een aantal keer in en in de omgeving van Meijel gezien. Zo is de Grote vos waargenomen in het Zinkske, de Groote Peel en in het Scheperbergs Peelke. In het Zinkske zat de vlinder zich op te warmen op een verbrande stam van een berkenboom. In de Groote Peel leek het of er eitjes afgezet werden, echter staat de zomereik is niet echt als een voedselplant voor de rupsen bekend.

In de Scheperberg werd de vinder foeragerend waargenomen op een bloedende eikenboom. Ook in het Weerterbos werd de vlinder gezien op een bloedende eik. Waarom deze zeldzame dagvlinder dit jaar zo vaak is waargenomen in de omgeving van Meijel, en in Nederland in het algemeen, is niet duidelijk. Duidelijk is dat er ergens in, of in de omgeving van Nederland erg veel vlinders zijn uitgevlogen. Het goede weer heeft het mogelijk gemaakt dat deze vlinders zich over een zeer groot gebied verspreid hebben.

Of deze vlinder zich succesvol voortplant in Nederland is afwachten. De leefwijze van de rupsen, op diverse boomsoorten, zorgt ervoor dat de rupsen moeilijk te vinden zijn. De eitjes worden hoog in de boom afgezet, waar de rupsen in grote groepen bij elkaar leven. Wanneer de rupsen volgroeid zijn gaan ze solitair leven.

Er moeten dan eerst eitjes afgezet zijn. Nu is het wachten tot iemand de rupsen van deze grote dagvlinder vindt. Dat zou betekenen dat de Grote vos zich heet voortgeplant in Nederland. Als de rupsen niet waargenomen worden, is het de vraag of er in 2019 meer waarnemingen zijn als resultaat van de piek in waarnemingen in 2018. Ze overwinteren als vlinder en gaan al vroeg in de zomer in winterrust. De laatste Grote vossen worden in september gezien.

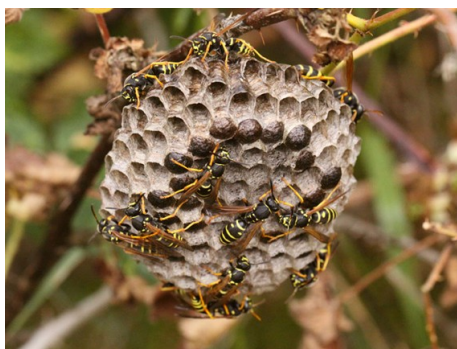
Mogelijk biedt de klimaatverandering waar we nu mee te maken hebben kansen voor deze prachtige dagvlinder, die als "met uitsterven" in Nederland geregistreerd staat.

DE BERGVELDWESP DEFINITIEF GEVESTIGD IN OMGEVING VAN MEIJEL

Ook de Bergveldwesp lijkt te profiteren van de klimaat-opwarming die de laatste lijkt op te treden. Na de Franse veldwesp is dit de tweede soort veldwesp die in de omgeving van Meijel gevonden kan worden. Al in 2006 zijn er waarnemingen gedaan in en in de omgeving van Meijel. Nu in 2018 wordt de Bergveldwesp gevonden in meer natuurgebieden in de omgeving van Meijel. Zo komt deze wesp voor in de Waterbloem, het Leudal, de Mariapeel en op meerdere plaatsen in de Groote Peel.

Veldwespen maken een nest van cellen die niet als bij de overige sociale wespen hangen, maar horizontaal aan een steeltje aan een struik worden vastgemaakt. Bovendien schermen de overige sociale wespen de cellen van hun nest af, door rond het nest een of meerdere lagen nestmateriaal

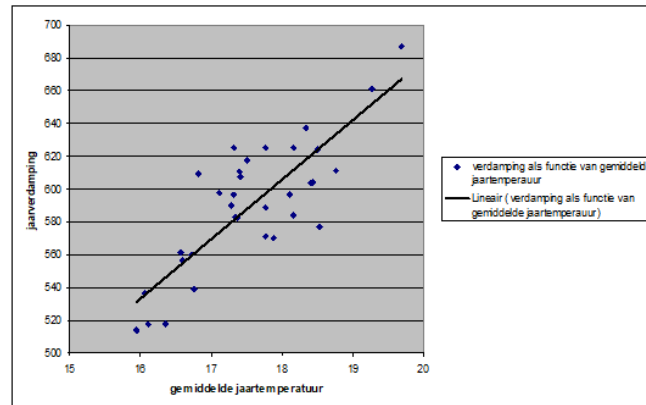

(een soort papier-maché van gekauwd hout) te maken. De nesten van de Veldwespen zijn gewoon open en worden vaak beschermd door een aantal wespen die het nest bewaken.

De Veldwespen zijn al in de vlucht relatief goed te herkennen. Ze vliegen namelijk met hangende poten, hetgeen goed opvalt. Het verschil tussen de Franse veldwesp en de Bergveldwesp zijn het best te zien aan de kleur van de antennen. De Franse veldwesp heeft aan de bovenzijde oranje antennen en bij de Bergveldwesp is dit zwart. Verder geeft de Bergveldwesp een zwartere indruk dan de Franse veldwesp. Ook zijn er verschillen in het clypeus, het kopschild.

Het zijn momenteel de bijzonder mobiele zuidelijke soorten insecten die in Nederland verschijnen. Langzaam zullen ook minder mobiele insecten een weg vinden naar Nederland en ook de omgeving van Meijel. Helaas zullen ook een aantal soorten die aan de zuidelijke zijde van hun leefgebied leven door opwarming uit Nederland en onze omgeving verdwijnen. De opwarming van het klimaat gaat dus zorgen voor verschuiving van leefgebieden. Elk jaar moeten we opnieuw kijken of er zuidelijke soorten ons land bereiken. Zo zijn er een aantal libellen, sprinkhanen, dagvlinders, wantsen, planten en mogelijk nog vele anderen soortgroepen die langzaam naar het noorden opschuiven. We zullen de komende jaren nog wel een paar verrassende soorten te zien krijgen.

WEER MAAKT RARE SPRONGEN

Verdamping als functie van gemiddelde jaartemperatuur

Klimaatverandering is het nu met de droogte van twee tot drie maanden.

Klimaatverandering was het een aantal jaren

Verdamping als functie van gemiddelde jaartemperatuur

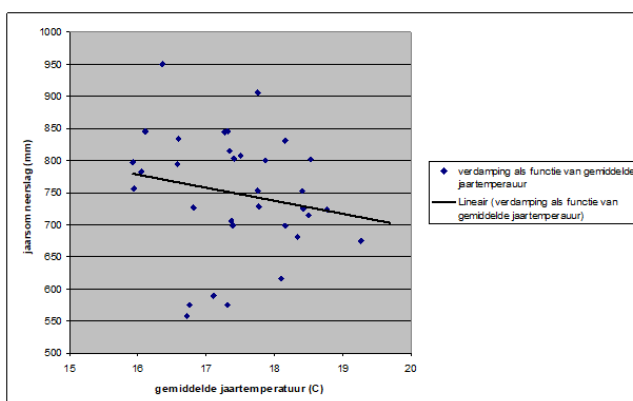
geleden met de grote hoeveelheid regenval in 2 maanden tijd. Het waterschap had in reactie op die natte periode de sloten en beken al vroeg gemaaid om een grote hoeveelheid regen af te voeren. Het bleek dit jaar anders uit te vallen.

In onze omgeving zijn alle beken en sloten die niet op een kunstmatige manier gevoed werden in 2018 drooggefallen. En het bleef niet alleen bij beken en sloten. Ook veel vennen en poelen zijn gedurende deze zomer drooggefallen. De droogte heeft dit jaar een enorme terugslag gekregen voor alle dieren die afhankelijk zijn of leven in het water of het nu vissen zijn of insecten als kevers en libellen.

Ook natuurgebieden zijn dit jaar hard getroffen. De droge heide is helemaal drooggefallen en verdord. Dit betekent dat insecten die afhankelijk waren van de nectar van de heide op een houtje moesten bijten en dus geen eten hadden.

Ook de peel is hard getroffen. Er is net overal veel geld gestoken in het dichten van lekken en het maken voor dammen die het water lang in het gebied moeten vasthouden. Op veel plaatsen was het

Neerslag als functie van gemiddelde jaartemperatuur

Neerslag als functie van gemiddelde jaartemperatuur

water in het begin van de zomer nog behoorlijk op peil. Wanneer het echter gedurende een hoogzomer twee of drie maanden niet of nauwelijks regent, zijn er ineens 400 tot

600 mm water verdwenen. Op plaatsen is het veenmos wat er ondertussen weer gegroeid was drooggevalen. Dit is niet goed voor een plant die het moet hebben van nattigheid en het is afwachten hoe goed dit op diverse plaatsen herstelt. De hoogveenvorming die op gang moet komen heeft dit jaar in ieder geval dit jaar een flinke vertraging opgelopen. Vraag is of met de klimaatverandering die is opgetreden die hoogveenvorming in onze omgeving nog wel mogelijk is. Door de temperatuurverandering stijgt de temperatuur geleidelijk en hiermee ook de verdamping. Deze extra verdamping, 40 mm extra voor iedere graad Celsius temperatuurstijging) wordt niet goedge maakt door extra regenval. Het is eerder het tegengestelde. Voor iedere temperatuurstijging van 1 graad Celsius daalt de hoeveelheid neerslag met 30 mm. Bovengenoemde getallen zijn gebaseerd op de weercijfers van Eindhoven en de bewerking is waarschijnlijk niet wetenschappelijk. Toch lijkt er dus voor iedere graad Celsius stijging 70 mm water beschikbaar voor de natuur.

ZWARTE OOIEVAAR IN DE PEEL

Elk jaar in juli, augustus en september kunnen in de natuurgebieden in de omgeving van Meijel, Zwarte ooievaars waargenomen worden. Ook dit jaar zijn er weer een heel aantal waarnemingen. Vaak worden de Zwarte ooievaars waargenomen in afgelegen vennen in de Peel. Meestal worden plekken opgezocht waar open ondiepe waterplassen en open plasdras situaties gecombineerd voorkomen. Hier kunnen de schuwe vogels voedsel en rust vinden bij hun verre omzwervingen. Dit jaar maakten de vogels gretig gebruik van de droogvallende vennen, waardoor alle waterdieren bijeen werden gedreven in enkele kleine plasjes. Een perfecte manier om snel op te vetten voor de verre trektocht naar het zuiden.

Vaak zijn de trekkers die bij ons in deze periode bij ons te zien zijn jonge en nog niet geslachtsrijpe vogels. In eerste instantie lijken de vogels erg op Blauwe reigers, maar de uitgestrekte nek bij het vliegen laat zien dat we te maken hebben met een ooievaar. De Zwarte ooievaar is kleiner dan de Ooievaar, maar is evengoed een imposante vogel die zeer de moeite waard is om te bekijken indien je hiervoor de kans krijgt. Meestal zal hiervoor een telescoop voor nodig zijn omdat hij door zijn schuwheid snel vertrekt bij het zien van mensen.

Mocht je het geluk hebben om deze prachtige vogel eens binnen verrekijkerafstand te krijgen, maak er dan gretig gebruik van want deze kansen komen niet vaak voor.

Het verspreidingsgebied van de zwarte ooievaar vormt een brede band, die zich uitstrekt van Midden Europa tot aan de Stille Oceaan kust van Azië, met een buitenpost in Spanje. De laatste tientallen jaren heeft er een uitbreiding naar het westen plaatsgevonden, zodat de zwarte ooievaar nu ook in Midden Frankrijk nestelt.

De Zwarte ooievaar is in tegenstelling tot de Ooievaar die in open landschappen te vinden is, een typische bosvogel die de nabijheid van mensen schuwt. Hij bouwt zijn nest in een hoge boom in uitgestrekte loofbossen en naaldbossen in de buurt van rivieren, beken en meren.

Zwarte ooievaars komen in maart of april vanuit hun overwinteringsgebied in hun nestgebied aan. Meestal hebben zich dan al paren gevormd. In de paartijd cirkelen ze dikwijls boven het nestgebied. Dit ceremonieel wordt op het nest voortgezet, waarbij ze, met de witte onder staartveren uitgespreid, om elkaar heen draaien. Het nest wordt meestal gemaakt in een grote boom en soms op plateaus in de rotsen.

In april of mei wordt het door beide oudervogels van diverse maten takken gebouwd en met zachter materiaal, gras en mossen, bekleed.

De groenachtige eieren, 3 tot 5 in getal, worden in circa 32 dagen door beide ouders beurtelings uitgebroed. De broedzorg wordt ook door beide ouders gedaan gedurende de 60-70 dagen die de jongen nodig hebben om uit te kunnen vliegen.

Het voedsel bestaat uit vis en in mindere mate uit kikkertjes, reptielen en kleine zoogdieren.

De volwassen vogels dragen het voedsel in hun keelzak en braken het uit in het nest, waar de jongen het zelf oppikken. De prooi wordt in ondiep water en in stroompjes gevangen in de verre omgeving van het nest. In augustus en september trekken de zwarte ooievaars naar het zuiden en oosten van Afrika. De volwassen vogels zijn helemaal zwart, op hun witte buik en hun rode snavel en poten na. De jonge vogels hebben een grijsgroene snavel, grijsgroene poten en een bruinachtig-zwart verenkleed.

Er zijn al mensen die dromen van een broedgeval in het peelgebied. Echter net als bij de Kraanvogel is de vraag of het voedselaanbod in deze voedselarme omgeving voldoende is voor deze grote vogels die een grote hoeveelheid voedsel nodig hebben om de jongen groot te krijgen. De vogels kunnen in ieder geval al kennis maken met het gebied gedurende de herfsttrek.

DE LEPELAAR WORDT GEWOON IN DE OMGE- VING VAN MEIJEL

De Lepelaar is steeds vaker te bewonderen in en rond Meijel. Met name in het najaar kunnen lepelaars aangetroffen worden bij veel ondiepe vennen in de omgeving van Meijel. Zo zijn er Lepelaars gezien in de Mariapeel, Kwakvors, Molentje, diverse vennen in de Groote Peel, de Banen en op de Strabrechtse Heide in het Beuven. Hier hebben de Lepelaars waarschijnlijk ook gebroed, ook in de voorgaande jaren. In de Mariapeel is er geen broedgeval meer geconstateerd.

De Lepelaar is een unieke verschijning. Een grote witte vogel met een lepelvormige snavel. Ze zijn dan ook goed van veraf te zien. In de vlucht trekken ze, niet zoals de zilverreigers, hun hals in maar vliegen met gestrekte hals. In de trektijd zijn het gezellige vogels en trekken rond in grotere groepen. Ook hierin verschillen ze met de zilverreigers.

Het voedsel bestaat in het voorjaar vooral uit dieren die onder water leven. Dit kunnen kleinere vissen zijn, amfibieën, diverse insectenlarven en andere dieren die in zoet water voorkomen. In onze omgeving wordt dan vooral gevoerageerd in ondiepe vennen. In de nazomer verzamelen de Lepelaars zich op plaatsen met een gunstig voedsel-aanbod en veilige rustplaatsen. Het Steltlopersven in de Groote Peel was zo'n plaats waar de afgelopen zomer en begin van de herfst een tijdlang tussen de 50 en de honderd lepelaars gepleisterd hebben.

Hierbij hebben ze waarschijnlijk geprofiteerd van de droge zomer waardoor het water ondiep was geworden. Hierdoor zijn natuurlijker de dichtheden van het hondsvijze en andere aquatische dieren vergroot en kon daardoor effectiever gevangen worden.

De Lepelaar is een mooie aanwinst in onze omgeving. Wie tien jaar geleden had geroepen dat de Lepelaar een "normale" gast zou zijn in onze omgeving zou bijna voor gek uitgemaakt zijn. Maar de Lepelaar laat zien dat wanneer je de natuur kansen geeft, deze soms dankbaar worden aangenomen.

VOEDSELBOS STRUINPAD

Aan de Kwakvors in Grashoek, langs het Struinpadi, gaan Stichting Veen en initiatiefneemster Miriam Willems een voedselbos aanleggen. Het wordt een zogenaamd "eetbaar bos" met een bomenlaag van noten- en fruitbomen, een struiklaag met noten en zacht fruit en een kruidenlaag.

Een dergelijk bos maakt natuur heel bereikbaar en aantrekkelijk voor een brede groep mensen. Het helpt zo mee met het creëren van een breder draagvlak voor natuurbescherming.

De ontwikkeling van het voedselbos wordt ondersteund door IKL Limburg. Zij hebben vanuit de provincie Limburg opdracht gekregen om 5 voedselbosinitiatieven in de provincie professioneel te gaan ondersteunen en Voedselbos Struinpadi is daar 1 van!

Er is inmiddels een kernteam opgericht van enthousiastelingen die samen het Voedselbos Struinpadi vorm gaan geven. Mocht je het leuk vinden om mee te denken en te helpen, dan kun je je opgeven bij:

Miriam (mhmwillems@Gmail.com).

DE TEGENDRAADSE ZWANENBLOEM

De Zwanenbloem is een nogal tegendraadse plant in veel opzichten, hierover later meer.

De Zwanenbloem konden we vroeger in de omstreken van Meijel alleen aantreffen in de zijkanalen van de Helenavaart tussen Helenaveen en Griendtsveen.

Tegenwoordig echter kunnen we hem op meer plaatsen vinden, langs het kanaal en de sloten die met het maaswater gevoed worden. De plant is wettelijk beschermd, maar is desondanks toch veelvuldig als vijverplant aan te treffen, echter deze doet het dan meestal veel slechter dan de plant het op zijn "natuurlijke" biotoop doet. De plant stelt zonder bloem eigenlijk niets voor. Het zijn wat gedraaide stengels, die in de oever of net iets uit de oever staan tot een waterdiepte van 50 cm en eigenlijk nauwelijks opvallen in de rest van de oevervegetatie.. Wanneer de bloem echter bloeit is het een prachtplant om te zien. Op een stevige stengel komt een bloem die vanuit de top een bol vormt. Het lijkt een scherm, echter is dit niet. De afzonderlijke bloemen hebben een diameter van ca 2 cm en hebben de verschillende roze-nuances. De bloem is dan ook waar de vijverliefhebbers deze plant voor willen hebben.

De plant is nogal tegendraads omdat deze een aantal dingen heeft die beschermde planten meestal niet hebben. De eerste reden dat de Zwanenbloem tegendraads is, is dat deze plant profiteert van de watervervuiling. De plant kan een zeker mate van vervuiling met sulfaten goed verdragen, waar andere planten dit niet kunnen.

Dit levert hem in dit opzicht een goede concurrentiepositie op in al de wateren die gevoed worden met Maaswater waarin deze vervuiling voorkomt. De tweede reden dat de plant tegendraads is, is dat de Zwanenbloem het regelmatig schonen van de sloten en beken waarin hij groeit lijkt te prefereren. De mens helpt door het schonen, wat eigenlijk wettelijk verboden is, de Zwanenbloem een nog groter terrein te veroveren dan dat ze nu al heeft. Bij het schonen worden bovendien nog eens wortelscheuten losgemaakt, die weer tot een volledige plant kunnen uitgroeien. De beschermde plant is dus bij iets wat wettelijk niet mag, het plukken, maaien, uitsteken van de plant, gebaat. Wanneer hij niet gemaaid zou worden, zouden deze planten wel eens een stuk zeldzamer kunnen worden.

De wettelijke bescherming van planten zo blijkt uit het bovenstaande stukje werkt soms averechts bij het behouden van de planten. Bovendien blijkt dat een wettelijke bescherming nauwelijks iets voorstelt. De Zwanenbloemen die in de beken staan worden bij het schonen, beschermd of niet beschermd, rigoureus meegemaaid. Hieruit blijkt dat een wettelijke maatregel waar je niet de hand aan kan houden ook geen zin heeft. Ook in dit opzicht is deze plant dus tegendraads het toont de mogelijkheden of meer de onmogelijkheden of de moeilijkheden aan om planten wettelijk te beschermen.

De Zwanenbloem is in de omgeving van Meijel nog op diverse plaatsen aanwezig. Toch nemen de aantallen overal langzaam maar geleidelijk af. Dit kan een positief of een negatief teken zijn. Het positieve teken zou kunnen zijn dat de sulfaatvervuiling in het Maaswater geleidelijk afneemt. Het negatieve teken zou kunnen zijn dat het maaibeheer op den duur toch niet zo positief uit pakt voor deze soort.

TROSBOSBES IN DE MARIAPEEL NOG LANG NIET WEG

Opslag vanuit achtergebleven worteldelen

De afgelopen jaren is hard gewerkt om de Trosbosbes uit de Mariapeel te verwijderen.

Er is hard gewerkt en er zijn enorm veel struiken uit de peel gehaald. Na de bestrijding zag het er dan ook leeg uit. Toch blijkt de strijd nog lang niet gestreden. De Trosbosbes

heeft twee manieren om een comeback te maken.

Ten eerste zijn er de wortelresten die in de grond zijn blijven zitten en ten tweede is het zaad dat nog overal in de grond zit.

Dat de Trosbosbes op de wortelstok weer uitschiet was wel voorzien. Daarom was er extra aandacht voor de dikke wortelresten die bleven zitten na het uittrekken van de struik. Het opnieuw uitschieten op de wortel blijkt nu niet alleen te gebeuren op de dikke wortelresten maar *Opslag vanuit achtergebleven worteldelen*

ook op de veel dunnere. De planten blijken binnen 1 jaar weer scheuten te kunnen maken die 40 cm hoog zijn. Dit betekent als de plant een jaar of drie opnieuw kan groeien, deze weer een meter hoog zal zijn en opnieuw veel bessen kan gaan produceren. In deze bessen zit weer zaad en dan komen we bij de tweede manier waarop de Trosbosbes zich weet te handhaven. Het zaad dat door de struiken, die er stonden, is geproduceerd, kiemt nu op veel plaatsen waar de grond vegetatievrij is gemaakt doordat de struiken met kluit zijn uitgetrokken. Door de vele bessen die aan een Trosbosbes komen en de vele zaadjes die in een bes zitten is er in de loop van de jaren een enorme zaadvoorraad in de bodem opgebouwd.

Wanneer dit zaad de kans krijgt om te kiemen zal dit het ook doen. Op sommige plaatsen in de Mariapeel zijn daarom honderden planten op een vierkante meter te vinden (gelukkig is dit niet overal het geval). *Opslag vanuit zaad*

Aangezien er geen speciaal budget is voor het bestrijden van Trosbosbes, zoals het er bij het LIFE+ project er wel was, zal het bestrijden gedaan moeten worden uit het reguliere budget dat Staatsbosbeheer krijgt voor dit type terrein. Aangezien geld maar een keer uitgegeven kan worden, zal de Trosbosbes een wissel blijven trekken op het behoud van dit unieke landschap. Zo kan je zien wat een invasieve exoot kan aanrichten in een terrein dat voor deze exoot geschikt is.

De Nederlandse voedsel en warenautoriteit schrijft:

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Trosbosbes heeft zich in Nederland gevestigd in een aantal hoogveen- en heidegebieden. Voorbeelden daarvan zijn de Deurnsche Peel & Mariapeel en het Fochteloërveen. In deze hoogveen- en heidegebieden kan de trosbosbes zich verder uitbreiden. De plant groeit in enkele jaren uit tot een hoge struik en kan een dicht struikgewas vormen. Daarbij kan de soort andere planten verdringen door competitie. Hierdoor verdwijnen mogelijk ook waardplanten van bijzondere vlinders en kenmerkende diersoorten van hoogvenen.

Opslag vanuit zaad

Trosbosbes verbruikt relatief veel water. Door verdamping werkt de soort verdroging van deze kwetsbare ecosystemen in de hand. Hierdoor neemt de veenmosgroei af, en wordt er minder stikstof (atmosferische depositie) door de veenmossen opgenomen. Hierdoor is er meer stikstof beschikbaar voor ongewenste soorten als pijpenstrootje (*Molinia caerulea*) en berk (*Betula* L.) waardoor de bedekking door deze soorten toeneemt. Hierdoor neemt onder andere de verdamping nog meer toe, wat leidt tot een steeds sterkere dominantie van vaatplanten ten koste van het veenmos. Hoogvenen en natte heide herbergen veel zeldzame planten - en diersoorten. Trosbosbes heeft negatieve effecten op het ecosysteem en de biodiversiteit in deze terreinen. Trosbosbes is een bedreiging voor de Natura 2000-habitattypen vochtige heiden, herstellende hoogvenen en hoogveenbossen.

Voor de volledige factsheet:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/documenten/plant/planten-in-de-natuur/exoten/risicobeoordelingen/factsheet-trosbosbes>

PROGRAMMA 2018

I.V.N. MEIJEL

De "KROENEKRAAN"

Vertrekpunt alle wandelingen: **Truijenhof, Tomveld 2**

DATUM	TIJD	GEBIED
EXCURSIES		
7—oktober	08.30	Weerterbos Paddestoelen
18—november	08.30	Mariapeel Na het LIFE+ project
16—december	08.30	Waterbloem Landschap en vogels
NACHT VAN DE NACHT		
27—oktober	19.30	Tomveld Nachtwandeling en muziek
8—januari	19.30	NIEUWJAARSBIJEENKOMST
VRIJWILLIGS LANDSCHAPS BEHEER van –9.00-12.00 uur		
29—oktober	09.00	Visvijver Donk
17—november	09.00	Visvijver Donk
15—december	09.00	Visvijver Donk
19—januari	09.00	Poel plan Tulp
16—februari	09.00	Visvijver Donk
9—maart	09.00	Visvijver Donk

<http://ivnmeijel.mooilimbursdorpspleinen.nl>

Niet ingeplande maandagavonden

Verenigingsavond met een variabele invulling met natuurvaria.

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter

Dhr. G. Hendriks
Kennedylaan 9
5768 VL Meijel
Tel. 077-4662028

Secretaris

Dhr. J. Slaats
Astenseweg 6
5768 PD Meijel
Tel. 077-4661249

Penningmeester

Dhr. J. Schaareman
van der Steenstraat 30
5768 AK Meijel
Tel. 077-4662371

Leden

Dhr. W. Sebastiaan
Dopheide 25
5768 GC Meijel
Tel. 077-4663042

Dhr. W. Verdonschot
Kerkstraat 33
5768 BH Meijel
Tel. 06-21462141

Dhr. F. Hodzelmans

Mw. M. Willems
Heufkesweg 15
5768 RR Meijel
06-57244912
mhmwillems@gmail.com

NIEUWSBRIEF I V N MEIJEL

Geef mail adres door aan Miriam Willems
"mhmwillems@gmail.com"

Bankrekening Rabo Bank Meijel NL94 RABO 0133 4349 58 IVN Meijel
--

Contributie per jaar € 21,00

Elk volgend gezinslid € 4,50